

בס"ד

אני לוקח רגע את המיקרופון, כדי לומר כמה דברים. בענין זה של החשבת והגדרת החילוניים של היום כתינוקות שנשבו. יתכן, ואם יש אמת בדבריי, נוכל אי"ה להגדיר נכון את המצב היום.

תחילה הנתונים:

מצד אחד, אין היום בארץ חילוני אחד שאינו יודע ש... ש..יש חרדיים, ויש רבנים, יש קבוצה שטוענת שיש תורה לישראל, ויש בורא ומנהיג לעולם, יש שכר ועונש, וכולי.

מצד שני, חוסר הידע הבסיסי במושגי התורה הוא כל-כך גדול, שיש המגדירים את חוסר הידע החילוני כבורות נוראה... הם 'חושבים' שהם יודעים... והשבי שהחילוניים נמצאים בו, הוא כ"כ חזק ומלפף.

השבי בידי מערכת החינוך המייצרת דור של יהודים שאינם יודעים מימינם ומשמאלם. השבי בידי התקשורת החזותית והתקשורת האינטרנטית. (בלי לדבר על השובים הדתיים הנמצאים במרשתת).

מבחינה מסוימת אחת, הילדים החילוניים היום, יודעים יותר על כך שיש חרדיים / דתיים, מאשר לפני שישים שנה... (שמעתי מכמה אנשים שחזרו בתשובה, בתקופת הגל הראשון שנות תשמ-תשנ, שהעידו שהם כמעט לא ידעו בילדותם על קיומו של ציבור חרדי...¹).

ומבחינה מסוימת, הילדים החילוניים היום חושבים שהם כבר יודעים הכל על החרדיים / דתיים. מאשר לפני שישים שנה... (שאז גם מי שנודע לו או ידע או ראה את קיומו של ציבור חרדי... ידע שאין לו מושג בכלל, מה הוא 'סולם-הערכים' ו'תיק-העבודות' של הציבור החרדי, כיחיד וכציבור. בשונה מהיום שהם החילוניים חושבים שהם כבר יודעים הכל על החרדיים).

ואשע"כ, הציטטות בשם החזו"א וכו', על החילוניים שבזמנו, אינן רלוונטיות כלל, לציבור החילוני דהיום.

(גם אם נניח שדעתו על החילוניים שבזמנו היתה שהם מוגדרים כתינוקות שנשבו לקולא כלפיהם. דבר שכנראה אינו נכון).

הצָעָתִי לבריור הענין היא, כדלהלן:

בהרחבה, קימעא, ברשותכם.

אנו פוגשים לעיתים תופעה מענינת של חילוניים מסורתיים, מכבדי תורה, שמתבטאים בצורה כזו של: טוב, אני לא דתי, אבל יש לי כבוד לדת.

משפט שלכאורה אינו יכול להתיישב על הלב. ולהתיישר עם האמת.

כי, מה פירוש המילה 'כבוד לדת'.

¹ כמו האירוע ההסטורי של דרשתו של מרן הגרא"מ שך זצוק"ל ביד אליהו, שהיוה במידת מה, הסרת הלוט של הגידול של הציבור החרדי וקיומו.

ומדוע הם דורשים מהחרדיים 'ציות מלא' לדת בשלימות, כאשר להם יש רק 'כבוד', והם מסתפקים ב'כבוד' בלבד.

ובכלל, איך אפשר לחלל שבת, ולאכול מאכלים שאינם כשרים, עם 'כבוד' לדת? הלזה ייקרא 'כבוד' ???

איך הוא מצהיר שהוא 'מכבד' את התורה אם הוא עובר עליה במזיד ובמתכוין ??? אם נחקור לפשר תגובה כזו, נגלה רובד מעניין בתוכיות מבנה הנפש, של האדם. אשר לפי זה יתכן, שגם אנחנו, כן אנחנו, תינוקות-שנשבו.

נתוודעתי להרגשה זו, כשנסעתי עם נהג מונית, שבדרך, במהלך הנסיעה, סיפר לי שלמרות חזותו החילונית, ללא כיפה, הוא דווקא כן דתי-למחצה, בשבת הוא עם כיפה, ובוודאי שהוא לא נוסע ברכב בשבת, וכמובן הולך לבית הכנסת גם בליל שבת וגם ביום השבת, והוא אפילו 'חצי-גבאי' בבית-כנסת, וכמה הוא אוהד את בחורי הישיבות, וכולי וכולי, יש לו גם בן אחד ממש חרדי, שלמד בישיבה עד החתונה וכולי, וכולי.

ואז... נהג אחר חסם אותו, או עקף אותו, (אינני זוכר בדיוק את תחילתו של האירוע). והנהג שלנו, פתח את חלון הרכב, והחל לקלל ולאיים ולגדף, כדרכם של נהגי מוניות בשעות החום. ולמרבה החרפה, הנהג השני (זה שחסם/עקף אותו), אמנם גם הוא נהג מונית, אבל... **חרדי**, או לבוש כחרדי, והוא החזיר לו כגמולו. הוא, הנהג החרדי, גם הוא הראה את כוחו בקללות נאצות ואיומים וכולי.

ואז, לאחר שוך הסערה, הוא, הנהג שלנו, פונה אליי, והוא אומר: ראית !! איך שהוא מקלל? זה חרדי? מקלל? איזו התנהגות!!! בושה וחרפה!!! עוקף אותי ועוד מקלל...!!! דרך ארץ קדמה לתורה...

ואז, אני, החוצפן, שואל אותו בקול שקט: אבל, אם אני לא טועה, גם אתה קללת... ועוד איך קללת. נו! מה עם הדרך ארץ שלך.

אם מותר לקלל ולומר מילים גסות, אז גם לו מותר... ואם אסור לקלל ולומר מילים גסות, גם לך אסור...

אם מותר לעקוף ולחסום, אז גם לו מותר, ואם אסור, אז גם לך אסור. ואז הוא אומר לי בפסקנות: **הוא חרדי... אני לא חרדי...**

ואני שואל אתכם: אז מה???

אירוע נוסף.

הייתי שותף להתהוותה של עסקה נדל"נית בין חרדי לחילוני-מסורתי, (נקרא לזה מתווך). למעשה התברר **ששני הצדדים** רימו זה את זה.

החילוני-המסורתי לא היה יכול להבין את העובדה, כיצד החרדי אינו עומד בדיבורו.

ואני שואל אותו שאלת תם: הלא גם אתה רימת אותו, הצגת בידועין מצג שווא...

(לא היה ויכוח על הנתונים, הוא הסכים איתי שהיתה רמאות מצידו).

אבל הוא לא הבין, כיצד החרדי מתנהג בחוסר יושר.

ואני שואל : גם אתה לא התנהגת ביושר...
והוא לא היה מסוגל להבין.
הוא אומר : **אבל, אני לא חרדי...**
(כאילו מה??? אם הוא לא-חרדי מותר לו לרמות???)

המסקנה לכאורה היא כזו:

החילוני סבור, שכל מצוות התורה הן 'סט' של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.

אם בחרת להיות חרדי שומר מצוות, עליך להתנהג כך.

אם בחרת להיות חרדי שומר מצוות, מצופה ממך להיות מתאים למעמד הזה.

אני, החילוני, שלא בחרתי להיות שומר מצוות, אני יכול להתנהג איך שאני רוצה.

רגע, רגע. כדי שתבינו...

זה ממש כמו, שאנחנו מסתכלים על החסידים.

החרדי המצוי סבור שכל עניני החסידות, הן סט של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.

זה ממש כמו, שאנחנו מסתכלים על החזונישניקים.

החרדי המצוי סבור שכל עניני דקדוק ההלכה, הן סט של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.

אברך חסידי, מתלונן באוזניי על שכנו הליטאי, אברך הכולל, שנראה מתפלל לאחר זמן תפילה. ואני שואל אותו : אני לא מבין. הרי אתה בעצמך מתפלל בקביעות, בכל שבת קודש, לאחר זמן תפילה.

והוא עונה לי : כן, אבל הוא ליטאי, הוא ישיבישער. אני לא ליטואק...

אויז האבן נישט אָנגענומען דעם ענין פון זמן תפילה... = אנחנו לא קיבלנו על עצמינו את הענין של זמן תפילה.

אבל הוא... הוא, הרי ישיבישער....

אברך ליטאי, מתלונן באוזניי על שכנו החסידי, אַ חסידישער יונגערמאן, שנראה יוצא למסעדה ברחוב מרכזי.

ואני שואל אותו : אני לא מבין. הרי אתה בעצמך יוצא באופן די תדיר לאכול במסעדות. לקיים מצות 'שימח את אשתו ומצות 'ואכלת ושבעת'.

והוא עונה לי : כן, אבל הוא חסיד, הוא ויזניצ'ער. אני לא חסיד...

נו, אז מה?

אם מותר לבלות במסעדה, אז גם לו מותר, ואם אסור, אז גם לך אסור.

ההבדל ברור. ער איז אַ חסידישער יונגערמאן עס פאסט נישט – הוא אברך חסיד! ס'פאסט נישט....

כלומר, שגם אצלנו יש איזשהוא מדרג, שקבענו לעצמינו. שחלקי התורה והיראה, ניתנו לבני האדם לבחור, אם הם מקבלים על עצמם את סט ההוראות, החובות והזכויות שנגזרות מכך.

כך גם החילוניים מסתכלים על חיי הדת.

החילוני המצוי סבור, שכל עניני התורה הדת והמצוות, הן סט של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.

לשם דוגמה, ניקח את מצוות סוכה:

אם אתה חרדי, מתאים שתבנה סוכה שעשויה מדפנות עץ (או משהו דומה), סכך שצלו מרובה מחמתו (קיינעס או קני סוף), תקפיד גם על 'מעמיד' אם אתה מדקדק בהלכה. ושבעה ימים לא תאכל 'מחוץ לסוכה', אתה תאכל את כל הסעודות בסוכה, וגם תישן בסוכה, כמובן. כי אתה חרדי...

אבל אם אני חילוני, לי מתאים לקחת כמה ברזלים, ולעשות דפנות מבד דק המתנופף ברוח, סכך שעשוי ממחצלות של נשורת-דיקטים קשורים עם חוט. ולשבת בסוכה רק בליל החג, ולשיר שם כמה שירים מסורתיים, ולהתעופף לַבַּיְתָה-שְׁלִי לישון אחרי סעודת החג המסורתית (עם הרבה 'בשר' כי יש לנו 'כבוד לדת'...). ובשאר ימי חג הסוכות אני אוכל בבית כרגיל (בפרט ביום – כשהשמש הים תיכונית זורחת בעוז, וזה בלתי אפשרי לשבת בסוכת הבד עם הסכך הדקיק...). כמובן, כי אני לא חרדי...

תיכף, עוד דוגמאות...

אבל, תחילה נפנה את המראה לכיוון שלנו.

החרדי המצוי סבור שכל עניני **דקדוק ההלכה**, הן 'סט' של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.

אנחנו נקפיד על חלב מרפתות שומרות שבת, כי את זה קיבלנו על עצמינו. (אנו זוכרים את המאבק של גדולי ישראל, בתקופת קום המדינה, לענין זה, ואת פעילותם של הרב מטשעבין והרב בענגיס מירושלים, החזו"א והרבנים מבני ברק, הרבנים מקוממיות, מבית חלקיה, שהשקיעו און והון, לעמוד איתן מול רשויות המדינה, ולמסד כאן חקלאות שומרת שבת. (מתוך עיון בכתבה במוסף קהילות (המבשר) לערב שבועות).

אבל נוכל להשתמש בחשמל המיוצר בשבת על ידי יהודים. כי את זה אנחנו לא קיבלנו על עצמינו. אנחנו לא קיבלנו את כל סט ההוראות של מעשה שבת וכולי. (אנו מעדיפים לשכוח את פעילותם של הרב מטשעבין והרב בענגיס מירושלים, החזו"א והרבנים מבני ברק, הרבנים מקוממיות, מבית חלקיה, שהשקיעו און והון להמנע משותפות והנאה מחילול שבת).

כי אנחנו לא בריסקערים. (מותר לנו להשאר חילוניים בנקודה זו - אין דעם בַּיִן אֵיךְ א פְּרִייעֶר).

אנחנו נקפיד על לשבת בליל שבת, בשבת אחים, אֵיִדן צוֹאָמָען, להתחזק ולהתעלות ביחד באור השבת עד שעה מאוחרת. לאור מאור החיים של כ"ק אדמו"ר שליט"א. מיט אַ חֶסֶדִישְׁעֶר סְפָר.

אבל נוכל בהחלט לקום די מאוחר, ולהתפלל לאחר זמן תפילה. ובשם החסידות.

כי הרי הבעש"ט הקדוש בעצמו, ותלמידיו העילאים, גם הם התפללו לאחר זמן תפילה בשבת....
(לא. סתאם. גדולי החסידות בדורות הראשונים התפללו בדווקא עם הנץ... כך לפי מכתבה של בתו)
אנחנו החסידים, לא קיבלנו על עצמינו את ה'סט' - דברי התורה, התנאים האמוראים, הראשונים והאחרונים, השו"ע והפוסקים, אודות זמן תפילה. (מותר לנו להשאר חילוניים בנקודה זו - אין דעם בין איך א פרייער).
אנחנו לא טרוקענע ל'טוואקעס - פון בעט אַרױס גלייך צום סידור.. (=אנחנו לא ליטאים יבשים מהמיטה ישר לסידור). אנחנו קמים... שותים כוס קפה... לומדים שעה או שעתיים לפני תפילת שבת.. ואז מכינים את עצמינו ביישוב לתפילה...

הליטאי / הספרדי המצוי, סבור שכל עניני החסידות, טהרה, יראת שמים, הן סט של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.
אנחנו ננצל את הלילות, כולל ליל שבת, בלימוד התורה ברציפות, בתענית-דיבור (אין לנו בעיה עם 'תענית' בשבת...), בחורף נעשה 'סדר-חלבי'. כי יש רק... תייַרע תייַרע תייַרע...
כל הענין של לימוד תורה בטהרה, זה שייך רק למי שהוא חסיד...
עקרנו לגמרי את הענין של ללמוד תורה בטהרה. להתפלל בטהרה. למרות חשיבות הטבילה לפני התפילה ולימוד התורה. אצלינו לא קיבלנו את זה....
גם אם לפי דעת הראשונים והאחרונים, קיימת חובת טבילה לבע"ק לפני התפילה ולימוד התורה. ביטול תקנת עזרא היא רק להתיר לימוד התורה ואמירת פסוקי התפילה לפני הטבילה... אבל חובה לטבול קיימת... (אין איסור לומר פסוקים וללמוד ולהתפלל לפני הטבילה, אבל חייבים לטבול לטהרה).

אנחנו הליטאים, לא קיבלנו על עצמינו את ה'סט' - דברי התורה, התנאים האמוראים, הראשונים והאחרונים, השו"ע והפוסקים, אודות חיוב הטבילה לבע"ק. (מותר לנו להשאר חילוניים בנקודה זו - אין דעם בין איך א פרייער).
לא יאומן כי יסופר... לא האמנתי, כששמעתי ראש ישיבה ספרדי, שאמר לתלמידיו, שאסור לטבול במקוה טהרה. אתם קוראים נכון... אסור לטבול לא בערב שבת ולא בערב יום טוב. כי אנחנו לא קיבלנו את זה... לא יסופר כי לא יאומן... זה ראש ישיבה....

החרדי המצוי סבור שכל עניני לימוד התורה כולה, כולל ספרי הנביאים, הן סט של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.
ביי אוינז לערנט מען נישט קיין נ"ך, ביי אוינז לערנט מען נישט קיין דקדוק. ביי אוינז האט מען נישט געלערנט קיין ספרי מחשבה.
החרדי המצוי סבור שכל עניני קיום המצוות התלויות בארץ, כולל יישוב ארץ ישראל, הן סט של קבלות טובות. שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.
אנחנו נצטט את דברי גדולי ישראל, אין אומתינו אומה אלא בתורתה... כאילו שמצוות פאה, שביעית, כלאים, ערלה, הם מושגים שהציונים המציאו...
כי אנחנו לא זילברמנים. אנחנו לא מיזרחיסטים.
(מותר לנו להשאר שמאלנים בנקודה זו - אין דעם בין איך א לינקער).

נחזור לחילוניים ???

אם העקרון ברור, אין צורך... כי יש הרבה דוגמאות לכך...

לסיכום:

החילוניים היום, יודעים שהם יהודיים. בני ישראל.

החילוניים היום, יודעים שיש ציבור חרדי, שומר מצוות.

החילוניים היום, יודעים שהציבור החרדי, טוען שיש בורא לעולם, ושהוא נתן תורה לעם היהודי.

החילוניים היום, יודעים שהציבור החרדי, מקיים את המצוות כפי שכתוב בתורה, (או אמור לקיים...).

אבל הם שבויים, במחשבה, בהנחה, בתפיסה, שכל מצוות התורה הן סט של קבלות טובות.

שברצונו האדם מקבל אותן על עצמו, וברצונו הוא פטור מהן.

החרדים בחרו לקבל אותן על עצמן, ולכן נדרוש מהם להיות סופר-צדיקים. אבל אנחנו, החילוניים, נישאר פריבילגיים.

הם החילוניים חושבים: אנחנו נוכל לנסוע בשבת לים, ולהשאר עם 'כבוד' לדת, נעשה סוכה, נחגוג את חנוכה.

לא נשמור על ההרחקות הנדרשות בין המינים, אבל נאכל מצות בפסח, נעשה ליל-סדר. יש כבוד...

החרדים, הם, צריכים להיות צדיקים, ולכן כשנפגוש חרדי ש... לא בדיוק זה...

אז נגיד: ראית את החרדי הזה... זה לא מתבייש...

ויפי הנפש החרדיים יוסיפו לצקצק: אה... חילול השם...

בשורה התחתונה, הם שבויים באותה תפיסה מחשבתית, בה אנחנו שבויים.

אנחנו שבויים בה כלפי חלקי: התורה / טהרה / היראה / החסידות / דקדוק ההלכה / הנהגות צניעות

(כל הסטים הללו שלא קיבלנו על עצמינו).

אז אולי גם אנחנו תינוקות שנשבו ???

אז מה באמת ???

אם מותר לחרדים, מותר גם לחילוניים....

ואם אסור לחרדיים, זה אסור גם לחילוניים, בלי תירוצים: 'ביי אויזן קאט מען דאס נישט

אָנגענומען'..